

סיכום השתתפות בכינוס הנומיסמטי הבין לאומי ה-15 שהתקיים בטאורמינה, סיציליה

הכינוס הנומיסמטי הבין לאומי מתקיים מדי שש שנים במקומות שונים בעולם. השנה הוא התקיים בטאורמינה שבסיציליה ב-21–25 בספטמבר 2015. השתתפו כ-700 נומיסמטים מכל רחבי העולם, נישאו כ-500 הרצאות, הוצגו כ-40 פוסטרים וארבעה שולחנות עגולים בנושאים שונים. הנושאים שנדונו בכינוס היו: נומיסמטיקה כללית, מטבעות יוניים, רומיים ומזרחיים עתיקים, מטבעות ימי הביניים, מטבעות מודרניים ומדליות. חלק לא קטן ממשתתפי הכינוס הם אוצרים במוזאונים לנומיסמטיקה בעולם ולכן היו גם הרצאות הקשורות לנושאים מוזאליים.

כאשר מתקיים הכינוס הנומיסמטי החשוב הזה, מצטרף אליו הכינוס השנתי של הוועדה למטבעות מטעם איקו"ם ICOMON – ליום של דיונים בשולחן עגול, בכל מיני נושאים וסוגיות רלוונטיים למוזאונים לנומיסמטיקה בלבד. ICOMON, הוועדה המקצועית למטבעות מטעם איקו"ם הארגון הבין לאומי, ומטרתה לטפל במוזאונים לנומיסמטיקה ובנקאות. הוועדה מארגנת מפגשים שנתיים במקומות שונים, ובהם דנים בבעיות מוזאליות הקשורות לתנאי תצוגה, רכישה ושימור בעיקר של מטבעות, אך גם של שטרות וחפצים אחרים הקשורים לאמצעי תשלום. הוועדה גם מטפלת בניהול אוספים, תכניות לימודיות ועוד.

בכינוסים קודמים דנה הוועדה בתכניות לימודיות לשכבות גיל שונות. בדיונים הוזכרו תכניות לסטודנטים, בייחוד לכלכלה ומקצועות חברתיים. תכניות אלו התמקדו בהזדמנות הנדירה שיש למוזאון נומיסמטי כדי להעביר חינוך פיננסי בקונטקסט ובפרספקטיבה היסטורית בהדגשה על התפתחות הכסף בחברה בתקופות שונות. השגת רווחים כלכליים ושיפור פיננסי של האזרח, הם בין היעדים של החברה המודרנית. לכן חינוך פיננסי הוא אחד האלמנטים המרכזיים כדי ליצור מצב שהאזרח יתרום תרומה חיובית לעולם ולסביבתו. אך חינוך פיננסי הוא הרבה יותר מרק אסטרטגיות חיסכון. סטודנטים צריכים להבין את תפקידו של הכסף, הן מבחינה אישית והן מבחינה חברתית. זה כולל הערכה של הכוח, האחראיות, התועלת והאתגרים שמביא הכסף. מוזאונים לנומיסמטיקה או מוזאון שיש בו אוסף מטבעות ואמצעי תשלום הם המקום המתאים ביותר לקדם תכניות שיספקו משימות אלו.

הפעם בשולחן העגול דנה הוועדה בלימוד ניהול האוספים, סקר הצרכים של הקהילה הנומיסמטית ובצורך ליצירת פורומים של יחסי עבודה משותפים.

ההזמנה המצורפת:

The **ICOMON15** Round Table on Museum Numismatics & Collections Care:

Best practice updates from the field

Tuesday, 22 September 2015, 09:00-12:00 at the **XV International Numismatic Congress** in Taormina, Sicily.

Join the ICOMON Round Table at INC, a networking workshop that will bring together institutions and professionals to exchange ideas, skills and know-how. Delivered in two parts, the ICOMON15 Round Table aims to:

- Explore best practice examples
- Canvass the needs of the professional community of numismatists
- Create a forum to forge collaborative working relationships

Program of Round Table:

09:00-09:15 Introduction and aims of ICOMON15 Round Table

09:15-10:30 Part 1 Education, Interpretation and Outreach

- Discussions could include the challenges of working with community groups, evaluating sessions or matching to national learning curriculums

10:30-10:45 Break

10:45-12:00 Part 2 Conservation, Collections Management and Display

- Discussions could include using an object database, caring for handling collections or creating displays on challenging topics

The outcome of the workshop will be a list of recommendations and action points for ICOMON to take up in order facilitate and support collaboration between museum professionals internationally.

Taking part:

The #ICOMON15 Round Table is open and free to all **registered** XV INC delegates.

Both ICOMON members and non-members are encouraged to contribute to the discussions with a 3-4 minutes response. If you would like to bring up a particular example, concern or idea in one of the themed discussions, please contact the Round Table organizers by Monday 31 August.

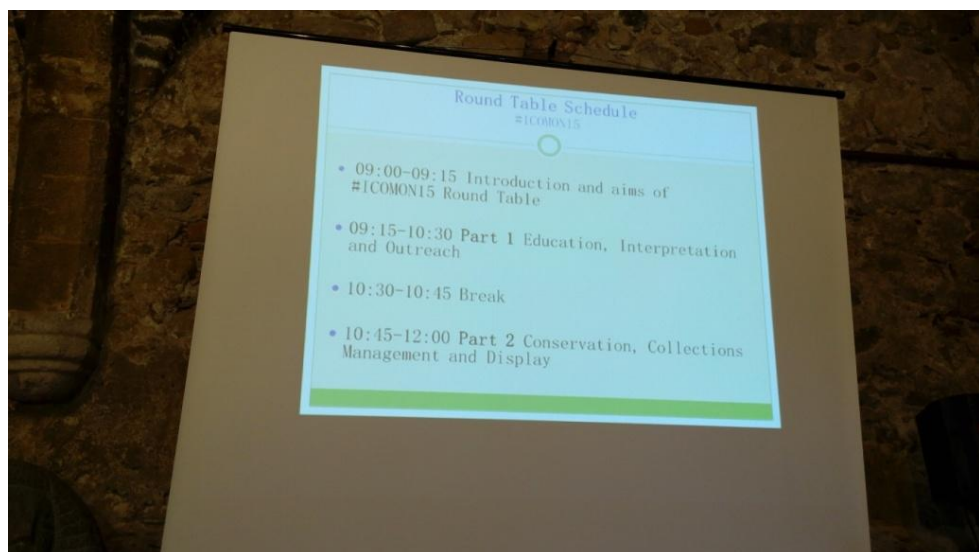
Organisers:

Effrosyni Nomikou (convener) Mieka Harris (discussion leader)

Effrosyni.nomikou@kcl.ac.uk Mharris@britishmuseum.org

Follow ICOMON on Twitter: [@money_museums](https://twitter.com/money_museums)

מוזיאונים לנומיסמטיקה וטיפול באוספים. הפרקטיקה הטובה ביותר והחדשנית מהשטח. Icomon 15.

ההרצאה הראשונה: מנהל המוזיאון הנומיסמטי של הבנק המרכזי באינדונזיה בנושא "ניהול אוספי המוזיאון".

הדובר סקר את על התפקידים והיעדים של המוזאון הנומיסמטי של הבנק המרכזי של אינדונזיה, במקומו ובתפקידו בחברה. בנוסף לכך שהוא מרכז את הפעילות הכלכלית, הבנק המרכזי של אינדונזיה חורג מפעילותו של בנק רגיל, בהיותו מרכז התרבות של החברה המקומית האינדונזית. עם זאת הוא גם המקום המשמר והמציג את אוספי התרבות של אינדונזיה.

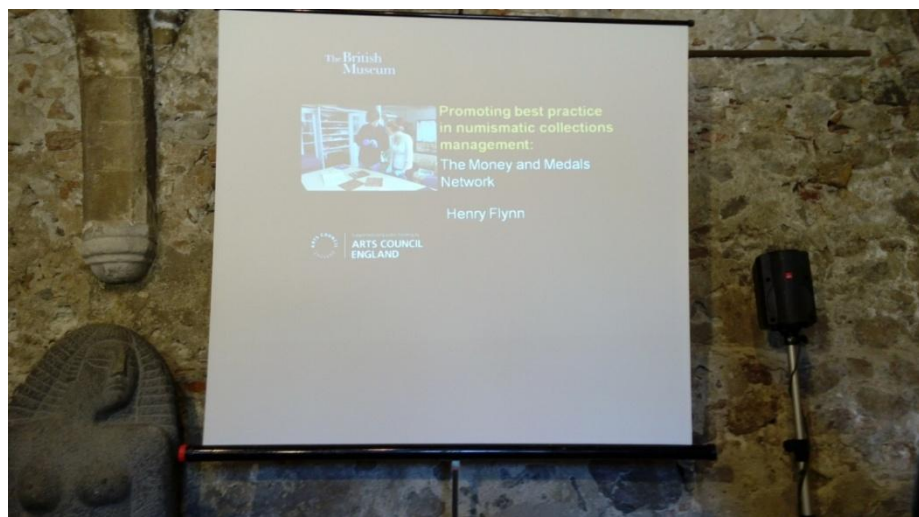
ההרצאה הבאה התרכזת במוזאון הנומיסמטי המקוון Money Museum ב-I-Tunes U, שהיא תוכנה אינטרנטית שמטרתה להביא לתשומת לב החברה את תולדות הכלכלה והכספים באמצעות תכניות וידיאו, אודיו ומאמרים דיגיטליים. כ- 50 מדינות מזינות את נתוניהן וכ-155 מדינות מנצלות את המידע ומורידות נתונים וחומר הקשור לאמצעי תשלום, לכלכלה ולכספים. זו הפלטפורמה הגדולה של נתונים נומיסמטיים וחומר חינוכי שניתן להוריד חינם מהרשת. כמו כן יש בתוכנה המלצות לחברי ICOMON כיצד להקל על היחסי גומלין בין מוזאונים ואנשי מקצוע לנומיסמטיקה.

לאחר מכן התחלקנו לקבוצות דיון קטנות. כל אחד קיבל את השטר הגדול בעולם: שטר של זימבבואה בערך של 100 מיליארד דולר, והתבקש להגיב.

כל אחד בקבוצה הציג את עצמו ואת תפקידו במוזאון ממנו הוא בא. שוחחנו על אינפלציה, על כלכלה ועל מוניטריזם, כלומר, על ההשקפה הגורסת כי תפקיד הממשלות לשלוט בכמות הכסף המוזרמת במחזור הכספים, וכיצד הספקת מזומנים לשוק משפיעה על המחירים ועל התוצר הלאומי. כל אחד מהמשתתפים הציג פרשנויות מגוונות והדגים כיצד הנושא הכלכלי בא לידי ביטוי במוזאון שבו הוא עובד.

לאחר מכן חזרנו לפנל. ההרצאה האחרונה הייתה של נציג המוזאון הבריטי ודנה בנושא "קידום התרגול המתאים ביותר לניהול אוספים נומיסמטיים". רשת של מומחים לנומיסמטיקה שפועלת באינטרנט כדי לפתח יחסים בין המוזאונים השונים בבריטניה (לרוב מוזאונים אזוריים) שבהם אוספים של מטבעות או מדליות ושאינם נומיסמט הבית (מומחה למטבעות). הרשתות האזוריות מסייעות לפתור את הבעיות של חסרון אוצרים מקצועיים ועוזרות למוזאונים אלה בזיהוי החפצים באוספיהם. אוספי מטבעות ומדליות מצולמים ומוכנסים לאתר אינטרנט המשמש כבסיס למאגר מידע לאומי של המדינה ומזמין כל אחד להיכנס אליו ולשלוף ממנו מידע. שמו של האתר: Money & Medals Network והוא פועל כבר ברשת ומספק מידע על תערוכות, הרצאות והופעתם של ספרים חדשים העוסקים במטבעות. כמו כן הם מספקים נתונים והרגלים נכונים לשמירה על אוספי מטבעות ומדליות. למשל: מגשים לאחסון נכון של המטבעות, והטמפרטורה שנחוצה לאחסון ראוי. הם מעלים את הצורך בהכשרת צוותים לטיפול באוספים הנומיסמטיים, בעידוד של צוותים במוזאונים ללא אוצר לנומיסמטיקה להציג יותר תערוכות, ומתארים את תפקיד המוזאון בחינוך של הדור הבא.

בנוסף על כך, בכינוס הנומיסמטי הכללי היו עוד כמה הרצאות שנגעו בנושאים מוזאליים.

בהרצאה הראשונה דיברה יושבת הראש של ICOMON, גברת Christel Schollardt מהולנד. היא ציינה את מקומו החשוב של ICOMON ושמאז הקמתו משמש כפלטפורמה למוזאונים שיש להם אוספים נומיסמטים. ב-ICOMON כ-100 חברים פעילים. בשנים האחרונות הוקם אתר שבו אפשר למצוא מדריך לאוצרים לנומיסמטיקה, כמו כן מופיע בו מהלך הפעילות של הכינוסים השנתיים, מאמרים בנושא וכו'. וכל זה יכול להיות לעזרה רבה בעיקר בתקופת מיתון שבה הרבה אוספים ומוזאונים לנומיסמטיקה עוברים שינויים ואפילו נמצאים בסכנת סגירה.

הרצאה נוספת מפיה של הנציגה של Smithsonian Institution בוושינגטון, ארה"ב, דנה בהקמתה של גלריה חדשה עם תצוגה נומיסמטית שקמה במקום. התערוכה מציגה את המוצגים החשובים ביותר מהאוסף הנומיסמטי הלאומי של ארה"ב שכולל כ-1.6 מיליון חפצים מכל העולם. התערוכה מקשרת בין תולדות הכלכלה האמריקאית להיסטוריה כלכלית, חברתית ומוניטרית בעולם. התערוכה מחולקת לחמישה מדורים, ובהם המבקרים לומדים על מקורות הכסף, על טכנולוגיות חדשות לטביעת מטבעות, על המסרים החברתיים ופוליטיים שהכסף מעביר, על אמנות ועיצוב של הכסף ועל אספנות מטבעות. כמו כן היא תיארה את תהליך בחירת האובייקטים לתערוכה, ועל תכניותיו של המוזאון להגדלת האוספים ולתכניות התצוגות לשנים הבאות.

ההרצאה האחרונה בנושא הייתה מפי האוצר של "המוזאון לכסף של הבנק המרכזי בגרמניה Money Museum of the Deutsche Bundesbank שבפרנקפורט על המיין. מאז 1999 ביקרו במוזאון יותר מחצי מיליון מבקרים. המבקרים יכולים ללמוד על כל הנושאים הקשורים לכסף וליהנות מהפריטים המדהימים של האוסף הנומיסמטי המקומי. קורסים, הרצאות והדרכות במוזאון מהווים את המוקד של החינוך הכלכלי של הבנק. המוזאון הוא בתהליך של ארגון מחדש. מטרת התצוגה החדשה היא להקנות ידע יסודי על כסף, תולדותיו ומשימותיו של הבנק המרכזי של גרמניה. הנושאים כמו גם המוצגים נבחרו מהאוסף של מטבעות ושטרות של הבנק והם יוצגו בצורה מודרנית ולא קונבנציונלית של תערוכות בעבר.

סיסיליה מאיר, אוצרת ביתן קדמן למטבעות, מוזאון ארץ ישראל, תל אביב
ceciliam@eretzmuseum.org.il

סיסיליה מאיר | אוצרת
Cecilia Meir | Curator
T: +972(0)3-7455755

מוזיאון ארץ ישראל, תל אביב
ERETZ ISRAEL MUSEUM, TEL AVIV